

การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัย โดยใช้เรื่องราวทางสังคม

SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT FOR PRE - PRIMARY STUDENTS WITH AUTISM IN INCLUSIVE SCHOOLS BY SOCIAL STORIES APPROACH.

กมลรัตน์ ศรีวิเศษ*

ดร.อัญชลี สารรัตน์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะสังคมโดยใช้เรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับปฐมวัย ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ 2) การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ และ 3) การศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคม เป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว แบบหลายเส้นฐานต่างพฤติกรรม รูปแบบ ABA

ผลการวิจัย ระยะที่ 1 พบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกจำนวน 53 คน ที่เป็นปัญหามากที่สุด 10 ลำดับ ได้แก่ 1) ไม่รอคอย 2) ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน 3) ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ ขณะที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน 4) ไม่ขออนุญาตเมื่อต้องลุกจากที่นั่ง 5) ไม่มองหน้าไม่สบตาผู้อื่น 6) ไม่แสดงกิริยาทักทายคนอื่นก่อน 7) ไม่แสดงอาการพูดโต้ตอบ เมื่อมีผู้มาสนทนาด้วย 8) ไม่แบ่งปันของเล่นที่ตนเองสนใจ 9) หยิบสิ่งของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต 10) แสดงอาการกลัวเมื่อต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก **ระยะที่ 2** มี 3 วงจร ได้แก่ 1) การเตรียมการสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป เรื่องละไม่เกิน 7 ประโยค ได้แก่ ประโยคชี้แนะ พรรณนา และมุมมอง 2) การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป 10 เรื่องที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเรื่องราวทางสังคมเรื่องอื่นๆ ต่อไป 3) การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล โดยนำเรื่องราวทางสังคมจากวงจรที่ 2 มาปรับปรุงให้มีความเฉพาะกับนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย 1 คน จำนวน 3 เรื่อง คือ น้องเอชขออนุญาต มาพंगนทานกันเถาะ และเมื่อน้องเอชอยากเล่นกับเพื่อน **ระยะที่ 3** ผลการใช้เรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล โดยอ่านเรื่องราวทางสังคมทีละเรื่องทุกวันๆ ละ 3 ครั้ง รวม 38 วัน พบว่า ทักษะทางสังคมในระยะเส้นฐาน ระยะการจัดกระทำ และระยะหยุดจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยลดลง ดังนี้ 1) การลุกเดินออกจากกลุ่มขณะเรียน เฉลี่ย 8.90, 1.80 และ 0.00 ครั้ง ตามลำดับ 2) การพูดซ้ำๆ ในสิ่งที่ตนเองสนใจ เฉลี่ย 5.74, 1.21 และ 0.20 ครั้ง ตามลำดับ และ 3) การหยิบของเล่นของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต เฉลี่ย 6.30, 1.33 และ 0.00 ครั้งตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าเรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วมของนักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัยได้

คำสำคัญ: ทักษะทางสังคม, นักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัย, เรื่องราวทางสังคม

Key words: SOCIAL SKILLS, PRE - PRIMARY STUDENTS WITH AUTISM, SOCIAL STORIES

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objective of this research was to develop social skills for pre - primary students with autism in inclusive schools by social stories approach. The research was done in 3 phases. Phase 1: Study the problematic social skills by using survey research methodology. Phase 2 : Develop social stories by using action research. Phase 3: Study the effect of social story usage by using a single subject with multiple baselines across behaviors, A-B-A design.

The research findings found that: Phase 1: For problematic social skills from 53 pre-primary students with autism found that the most 10 problematic social skill were as: 1) didn't wait for, 2) didn't practice following the regulation of classroom/school, 3) did only what they were interested in while they had to participate in activities with friends, 4) didn't ask for permission when they had to be out of seat, 5) didn't look at or contact their eyes with the others, 6) didn't greet the others, 7) didn't speak for responding when they had someone speaking with them, 8) didn't share their toys/articles, 9) picked up the other person's belonging without permission, and 10) expressed their fear when they had to participate in activities with many people. **Phase 2 : Cycle 1 ;** Preparation for writing social stories, The social stories consisted of one directive sentence, descriptive sentence and perspective sentences which should totally not more than 7 sentences. **Cycle 2;** Writing 10 general social stories, Ten general social stories were written which could help as a guideline for developing the other social stories . **Cycle 3:** Tailor 3 individual social stories from 10 general social stories for a subject with high function autism. The 3 individual social stories consist of Story 1: "A" asked for permission Story 2: "Let's listen to the tales" and Story 3: When "A" wanted to play with friends. **Phase 3:** Study the effect of social story usage by reading social stories to a subject with high function autism., reading each social story one by one, in every day, 3 times a day. Reading for 38 days, found that the problematic social skills during baseline, intervention session, and no intervention session, included the average values as follows: 1) being out of seat included the average value 8.90, 1.80, and 0.00 respectively 2) repeatedly speaking in what was being interested, included the average values as 5.74, 1.21, and 0.20 respectively and 3) picking up his friend's toy without asking for permission, included the average values as 6.30, 1.33, and 0.00. respectively. It showed that the social stories developed by the researcher, could be able to alleviate problematic behaviors of pre-primary student with autism in inclusive classroom.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ก็กำหนดไว้ชัดเจน

ให้คนพิการมีสิทธิและได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทหนึ่ง ที่มีความบกพร่องของพัฒนาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม เนื่องจากมีความผิดปกติ

ในสมอง เด็กแต่ละคนมักมีความบกพร่องหลายด้านร่วมกัน และมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันค่อนข้างมาก จึงนิยมเรียกความบกพร่องนี้ว่า ออทิสติก สเปกตรัม (Autistic Spectrum) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545; อัญชลี สารรัตน์, 2549 ; Jennifer et al., 2004) ในปัจจุบัน มีเด็กออทิสติกที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนมากขึ้น และพบว่า เด็กออทิสติกที่เข้าโรงเรียนเรียนร่วมมักจะไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการขาดทักษะทางสังคม (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, 2545) ดังนั้นความบกพร่องของทักษะสังคม จึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ ของเด็กออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วม โดยขาดความเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวหรือบุคคลรอบข้าง และไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนวัยเดียวกันได้ ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนออทิสติกในระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จึงต้องเกี่ยวข้องกับ การบูรณาการทั้งทางด้านสังคมและการเรียนของนักเรียน ปกติกับนักเรียนออทิสติก เพื่อให้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการกำหนดหลักสูตรที่ไม่ควรเน้นเฉพาะด้านวิชาการ ควร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์(ผดุง อารยะวิญญูและคณะ, 2546)

เรื่องราวทางสังคม (Social Story) พัฒนาขึ้นโดย Carol Gray เพื่อช่วยให้ เด็กออทิสติกเข้าใจกฎ กติกาของการเล่นเกมและได้มีการพัฒนาเพิ่มเติมในการ เข้าใจกฎ กติกาทางสังคม วัฒนธรรม (Gray, 2000) ช่วยสนับสนุน ให้เด็กออทิสติกเกิดการเรียนรู้เรื่องราว เข้าใจและสามารถมองเห็นภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะ เกิดขึ้นในสังคม การรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น และ เกิดการตอบสนองที่เหมาะสม และเป็นการเตรียมเด็ก ออทิสติกให้เรียนรู้เรื่องราวก่อนที่จะเผชิญกับสถานการณ์จริง เหมาะกับเด็กออทิสติก ระดับรุนแรงปานกลางถึง รุนแรงน้อย เพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสม และลดพฤติกรรมก้าวร้าว (Noris & Dattillo, 1999) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นใน การพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกใน โรงเรียนเรียนร่วม ระดับปฐมวัย โดยใช้เรื่องราวทาง สังคม เพื่อให้นักเรียนออทิสติกสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ ทางสังคมพื้นฐานกับเพื่อนในชั้นเรียนและบุคคลอื่น และ

ลดพฤติกรรม ที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสังคมเมื่อแรก พบความบกพร่องโดยเร็วที่สุด ตามหลักการให้ความ ช่วยเหลือตั้งแต่เด็กยังมีอายุน้อย (Early Intervention)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ทักษะสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ออทิสติก ในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับปฐมวัย
2. การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม สำหรับ นักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับปฐมวัย
3. ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม กับนักเรียน ออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 1 คือครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ระดับปฐมวัย ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยใน จังหวัดขอนแก่นและศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2551 ที่ส่งแบบสำรวจไปจำนวน 1,082 แห่ง ระยะที่ 2 เป็นครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 ซึ่งสอนนักเรียนออทิสติกอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก จำนวน 3 คน และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องราวทางสังคม จำนวน 2 คนรวม ทั้งหมด 10 คน ระยะที่ 3 เป็นนักเรียนออทิสติกที่มี ปัญหาทักษะทางสังคม ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจาก แพทย์ว่าเป็นกลุ่มอาการออทิสซึมที่มีความสามารถสูง พูดสื่อสารได้ เรียนร่วมเต็มเวลา ผู้ปกครองยินยอมให้ เป็นนักเรียนเป้าหมาย ครูผู้สอนให้ความร่วมมือ และได้ รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษา

2. ขั้นตอนและรูปแบบการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหาใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจในโรงเรียนเรียนร่วม และ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น รวม 1,082 แห่ง การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราว ทางสังคม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย 3 วงจร ได้แก่ วงจรที่ 1 การเตรียมการ/

สร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป และวงจรที่ 3 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล ซึ่งแต่ละวงจรมี 4 กิจกรรม ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคม เป็นการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวแบบหลายพฤติกรรม (Single Subject Design Across Behavior) รูปแบบ ABA

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ แบบสำรวจทักษะสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมทักษะทางสังคม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่นในโรงเรียน และด้านการเล่นและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในโรงเรียนรวม 38 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบ 2 ตัวเลือกคือแสดงพฤติกรรม และไม่แสดงพฤติกรรม ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้สำรวจทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก ระดับปฐมวัย การวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกภาคสนาม แบบตรวจสอบ เรื่องราวทางสังคม ของ อัญชลี สารัตนะ (2551) ซึ่งปรับปรุงจากของ Carol Gray (2000) เทปบันทึกเสียง และแบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม การวิจัยระยะที่ 3 ได้แก่ เรื่องราวทางสังคมจำนวน 3 เรื่อง และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบการบันทึกเหตุการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าความถี่ และร้อยละ การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ใช้การสรุปเนื้อหาเชิงพรรณนาจากการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัย วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม โดยการหาคำดัชนีความสอดคล้อง การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคม ใช้แบบการบันทึกเหตุการณ์ (Event Recording)

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย ตรวจสอบความเที่ยงตรงระหว่างผู้สังเกต 2 คน (Interobserver Reliability : IOR) วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยการเปรียบเทียบข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ย ของจำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะสังคมที่เป็นปัญหา จากการตอบแบบสำรวจข้อมูลนักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัย ในโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น และศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 รวมจำนวน 1,082 แห่ง พบว่ามีนักเรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 คน พบในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จำนวน 39 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 86.79 เพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.21 สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง 4.5:1 (อุมพร ตรังคมบดี, 2545; อัญชลี สารัตนะ, 2549 ; Jennifer A. et al., 2004) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 5.01 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.31 และชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.41 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า **ด้านการควบคุมตนเอง** ไม่รอคอยผลัดเปลี่ยนการเล่นเกม/เครื่องเล่นสนามกับเพื่อน ไม่รอคอยรับของว่าง/อาหาร ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ ในขณะที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เช่นการอ่านนิทานในขณะที่ครูทำการสอน **ด้านการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ในโรงเรียน** หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ลูกเดินขณะนั่งเรียน **ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่นในโรงเรียน** ไม่แสดงกิริยาทักทายคนอื่นก่อน ไม่มองหน้า และสบตาผู้อื่น และแสดงอาการกลัว เมื่อต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรจิ๋วพัฒกุล (2549) ที่พบว่านักเรียนออทิสติก ที่เรียนอยู่ช่วงชั้นที่ 1 มีปัญหาทักษะสังคมด้านการควบคุมตนเอง การสื่อความหมายกับบุคคลอื่นและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม

วงจรที่ 1 การเตรียมการ/สร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไปดังนี้ **การวางแผน** เพื่อกำหนดทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วม โดยสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อร่วมกำหนดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนร่วมของนักเรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยที่สามารถใช้เรื่องราวทางสังคมในการพัฒนาทักษะทางสังคม ได้ 10 ทักษะย่อย ดังนี้ (1) การรอคอย เพื่อเล่นเครื่องเล่นสนาม และเล่นตามมุม ในห้องเรียน (2) การเข้าแถวรอรับของว่าง อาหารเสริมนม และขนม (3) การนั่ง ตั้งใจฟังครูพูด/ขณะครูสอนหรือ เล่นงานจนจบกิจกรรม (4) การเล่นร่วมกับเพื่อนตามมุมประสบการณ์ (5) การพูดขอกินขนมจากเจ้าของก่อนการหยิบขนม (6) การแบ่งของเล่นของตนเองให้เพื่อนเล่นด้วย (7) การพูดขอเล่นเพื่อนก่อนการเข้าไปหยิบของเล่นของเพื่อน (8) ในขณะที่พูดควรมองหน้าผู้ที่พูดด้วย (9) เข้าร่วมกิจกรรมกับ กลุ่มคน/เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน (10) ทักทาย สวัสดี คุณครู /เพื่อนในตอนเช้า โดยในขณะที่พูดควรมองหน้า และสบตา คุณครู/เพื่อน **การปฏิบัติ** เพื่อเขียนเรื่องราวทางสังคม ตามหลักการเขียนเรื่องราวทางสังคมที่เสนอโดย Gray (2000) โดยผู้ร่วมวิจัยนำพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากระยะที่ 1 มาร่วมเขียนเรื่องราวทางสังคมสำหรับ 10 สถานการณ์รวม 10 เรื่อง **การสังเกต** เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของประโยค และความถูกต้องของเรื่องราวทางสังคม ฉบับร่าง โดยใช้แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคมของอัญชลี สารัตนะ (2551) ซึ่งมีแก้ไขในประเด็น การมีภาษาที่เหมาะสม สั้น กระชับ และเข้าใจง่าย **การสะท้อนกลับ** เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม โดยสรุปข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป **วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคม ฉบับทั่วไป การวางแผน** ผู้วิจัยนำผลการสะท้อนข้อมูลจากวงจรที่ 1 คือ นำเรื่องราวทางสังคม จำนวน 10 เรื่อง ที่มีภาพประกอบฉบับร่างนำไปให้กลุ่มที่เขียนขึ้นนำไปร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนเรื่องราวทางสังคม **การปฏิบัติ** ผลการดำเนินการประชุมอบรมผู้ร่วมวิจัยเพื่อพัฒนาการเขียนเรื่องราวทางสังคมจำนวน 10 เรื่อง

ครั้งที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนเรื่องราวทางสังคมผู้ร่วมวิจัยกันดำเนินการพัฒนาเรื่องราวทางสังคม ได้เรื่องราวทางสังคมฉบับสมบูรณ์ 10 เรื่อง **การสังเกต** ผู้ร่วมวิจัย แก้ไข ปรับปรุง เรื่องราวทางสังคม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และใช้แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคมของ อัญชลี สารัตนะ (2551) **การสะท้อนกลับ** ปรับปรุงพัฒนาเรื่องราวทางสังคม ผู้เข้าร่วมวิจัย มีความเห็นว่าการเขียนประโยคเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัยควรให้เหมาะสมกับวัย ฟังเข้าใจง่ายชัดเจน เรื่องราว ทางสังคมฉบับทั่วไป สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างเรื่องราวทางสังคมเรื่องอื่นๆ ได้ และปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนเป้าหมายต่อไป เมื่อจัดทำฉบับสมบูรณ์ ควรพิมพ์ด้วยกระดาษแข็งเพื่อทนต่อการใช้งาน และเปิดอ่าน **วงจรที่ 3 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล การวางแผน** สร้างเรื่องราวทางสังคม สำหรับนักเรียนออทิสติกนักเรียนเป้าหมายเลือกนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย 1 คน แล้วสังเกตการปฏิบัติทักษะทางสังคมของนักเรียน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในห้องเรียน โดยสนทนากลุ่มครูและผู้ปกครอง และนำผลการสังเกตมาร่วมกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายของนักเรียน ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนร่วม ซึ่งพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือ 1) ด้านการควบคุมตนเอง พบว่า ขณะครูสอน ลูกเดินจากที่ โดยไม่ขออนุญาต 2) ขณะที่ครูสอน หันไปพูดกับเพื่อน โดยพูดซ้ำๆ ในสิ่งที่ตนเองสนใจให้เพื่อนฟังทำให้เพื่อนไม่ฟังครู และ 3) ขณะที่เพื่อนนั่งเล่นของเล่น เข้าไปหยิบของเล่นของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต **การปฏิบัติ** เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย ผู้ร่วมวิจัยสนทนากลุ่มเลือกเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป ที่สร้างไว้จากวงจรที่ 2 ที่มีพฤติกรรมและสถานการณ์ใกล้เคียงร่วมกันปรับภาษาให้มีความเหมาะสมกับโดยใช้ชื่อเล่นของนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย เพื่อแสดงความเฉพาะตัว และความเป็นเจ้าของเรื่องราวทางสังคม วาดภาพประกอบที่มีความจำเพาะเหมาะสม และสัมพันธ์กับบริบทในเรื่องราวทางสังคมทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ 1) (น้องเอ) ขออนุญาต 2) มาฟังนิทานกันเถอะ 3) เมื่อ (น้องเอ) อยากเล่นกับเพื่อน จัดทำรูปเล่มขนาด 6X9 นิ้ว พิมพ์สีสวยงาม เหมาะสมกับความสามารถในการอ่าน และ

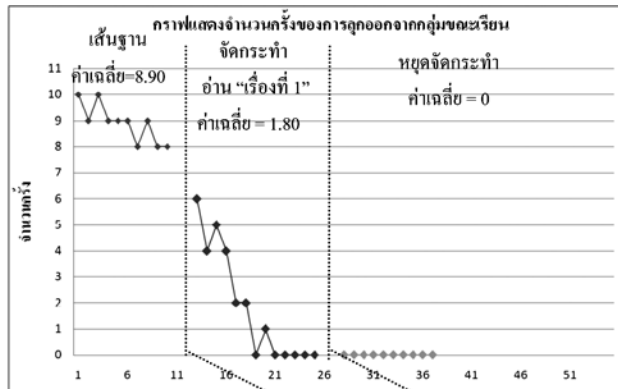
ดึงดูดความสนใจนักเรียนออทิสติกเป้าหมายระดับปฐมวัย **การสังเกต** เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม จำนวน 3 เรื่องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามสูตร IOC พบว่าได้ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 ได้คัดเลือกไว้ใช้ทุกประโยค อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยแก้ไขประเด็นต่างๆ ร่วมกับครูและผู้ปกครองจนครบถ้วน จากนั้นครูประจำชั้นนำเรื่องราวทางสังคมที่ปรับปรุงไปทดลองอ่านกับนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบเนื้อหา รูปภาพ และวิธีการนำไปใช้ พบว่าไม่มีรายการปรับปรุงแก้ไข สามารถนำไปใช้ได้ดี นักเรียนออทิสติกสนใจอ่านเรื่องราวทางสังคมจนจบ **การสะท้อนกลับ** ผลการปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และประชุมร่วมกับครูประจำชั้นและผู้ปกครอง พบว่าเรื่องราวทางสังคมทั้ง 3 เรื่องมีความเหมาะสม มีความเฉพาะและดึงดูดใจความสนใจของนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย

จากผลจากการวิจัยในระยที่ 2 นี้ ทำให้ทราบทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาต่อการเรียนร่วม ของนักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัยในโรงเรียนเรียนร่วม และนำไปสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป เพื่อให้ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางการปรับใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมนักเรียนออทิสติกในการดูแลได้ สอดคล้องกับอริธา ประสาร (2551) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนาเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลังจากให้นักเรียนออทิสติกอ่านเรื่องราวทางสังคมที่มีรูปภาพประกอบอย่าง

ต่อเนื่องแล้ว นักเรียนแสดงพฤติกรรมเป้าหมายได้เหมาะสมตามสถานการณ์ และพฤติกรรมนั้น ยังคงอยู่เมื่อหยุดใช้เรื่องราวทางสังคม การใช้เรื่องราวทางสังคมดังกล่าวเป็นวิธี ที่มีประสิทธิภาพในการสอนพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมในสังคมทั่วไปสำหรับนักเรียนออทิสติก (Kuttler, Myles & Carton, 1998) ซึ่งในการวิเคราะห์พฤติกรรมอย่างใกล้ชิด ทำให้ได้เห็นคุณลักษณะบางประการอันเหมาะสมที่จะใช้เรื่องราวทางสังคมสอนทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องปานกลางไปจนถึงกลุ่มที่มีความสามารถสูงทุกระดับอายุ และสามารถนำมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นที่ขาดทักษะทางสังคมได้ (ผดุงอารยะวิญญู และคณะ, 2546)

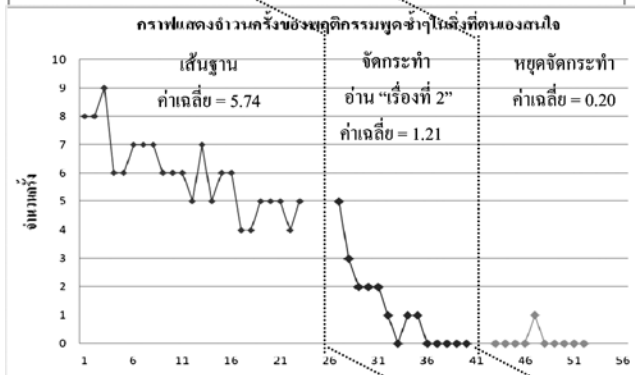
3. ผลการวิจัยระยะที่ 3 ผลการใช้เรื่องราวทางสังคม จำนวน 3 เรื่องปรับพฤติกรรมของนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมการลุกเดินออกจากกลุ่มขณะเรียนระยะเส้นฐานมีค่าเฉลี่ย 8.90 ในระยะจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 และระยะหยุดจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.00 พฤติกรรมการพูดซ้ำๆ ในสิ่งที่ตนเองสนใจระยะเส้นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.74 ระยะจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 และระยะหยุดการจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.20 การหยิบของเล่นของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต ระยะเส้นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.30 ระยะจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 ระยะหยุดการจัดกระทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.00 ซึ่งจะเห็น ได้ว่าทุกพฤติกรรมมีแนวโน้มลดลง ดังแสดงในแผนภาพ 1

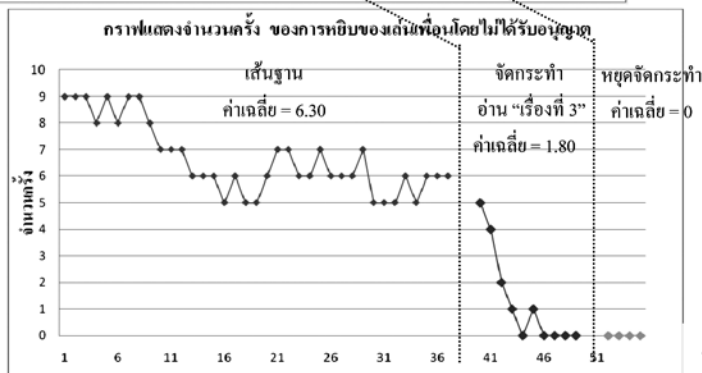
อ่าน เรื่องที่ 1 เรื่อง (น้องเอ) ขออนุญาต

วันที่

อ่าน เรื่องที่ 2 มาฟังนิทานกันเถอะ

วันที่

อ่าน เรื่องที่ 3 เมื่อ(น้องเอ)

อยากเล่นกับเพื่อน

วันที่

แผนภาพ 1 การเปรียบเทียบค่าความถี่และค่าเฉลี่ยการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนเป้าหมาย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การสอนทักษะทางสังคมให้แก่เด็กออทิสติกระดับปฐมวัย โดยใช้เรื่องราวทางสังคม เป็นวิธีที่สามารถใช้ กับเด็กออทิสติกได้ เพราะเรื่องราวทางสังคม ที่เขียนขึ้นจากสถานการณ์ บทบาท และมุมมองของนักเรียนออทิสติก มีภาพประกอบคำบรรยาย และมีการอ่านให้นักเรียนฟังอย่างสม่ำเสมอด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น สามารถช่วยให้นักเรียนออทิสติกมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้น และลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนออทิสติก ตลอดจน

เพื่อนนักเรียนในชั้นเรียนเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และสามารถปฏิบัติตามกติกาของห้องเรียนได้เหมาะสมมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ พวงเพชร พวงศีลธิ์ (2546) ที่พบว่า นักเรียนออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม มีทักษะทางสังคมในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ดีขึ้น เนื่องจากการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม เป็นเทคนิคการสอนที่ใช้สถานการณ์จากประสบการณ์ของเด็กเอง และสอนทักษะทางสังคมโดยผ่านเรื่องราวที่มีประโยชน์

ชั้นนำการปฏิบัติที่เหมาะสมโดยใช้การอ่านจะเป็นหลักในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้การปฏิบัติที่เหมาะสมในชั้นเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การฝึกทักษะทางสังคมแก่นักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัยนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทำได้โดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนตามปกติ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนออทิสติก กับนักเรียนปกติ และคุณครู ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนออทิสติกสามารถเรียนร่วมกับเพื่อนนักเรียนและอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้ อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การใช้เรื่องราวทางสังคมในการสอนทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก เมื่อนักเรียนมีความพร้อม ครูควรเตรียมตัวเด็ก โดยการพูดคุย ก่อนการอ่านเรื่องราวทางสังคมทุกครั้ง และควรปฏิบัติตามตารางการจัดกิจกรรมของห้องเรียน อ่านเรื่องราวทางสังคมในบริเวณที่เงียบสงบ ไม่มีคนพลุกพล่าน ไม่ติดริมหน้าต่าง

1.2 ในการสอนทักษะทางสังคมนักเรียนออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมเต็มเวลา ครูควรสอนทักษะทางสังคมให้นักเรียนปกติควบคู่ไปด้วย เนื่องจากจะทำให้นักเรียนออทิสติกเรียนร่วมได้เลียนแบบพฤติกรรมทางสังคมที่ดีด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ควรมีการพัฒนารูปแบบของเรื่องราวทางสังคมให้มี รูปแบบที่ หลากหลาย เช่น การสอนเรื่องราวทางสังคมโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย หรือภาพถ่าย โดยเลือกใช้รูปแบบของเรื่องราวทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติก แต่ละบุคคล และระดับอายุ

2.2 ควรศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอื่นๆ ที่มีปัญหาทางทักษะทางสังคม

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้เรื่องราวทางสังคมรูปแบบภาพวาด กับรูปแบบภาพถ่าย ว่ารูปแบบใดที่มีประสิทธิผล ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. (TRF Master Research Grants) ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2552

เอกสารอ้างอิง

- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). **“จะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กเข้าข่ายออทิสซึม”** ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเรื่อง ครู หมอ พ่อแม่ : มิติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. (2546). **วิธีสอนเด็กออทิสติก**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- พัชรี จีพัฒนกุล. (2549). **การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก**. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงเพชร พ่วงศรีสิทธิ์. (2546). **การศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่ได้รับการสอน เรื่องราวทางสังคม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาการศึกษาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). **จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2545). **ช่วยลูกออทิสติก คู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ไม่ยอมแพ้**. กรุงเทพฯ: บริษัทศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว จำกัด.
- อัญชลี สารรัตน์. (2549). **ออทิสซึม: Autistic Spectrum Disorder(ASD)**. เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้ดูแลนักเรียนออทิสติก. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2551). **เรื่องราวทางสังคมกับการพัฒนาทักษะสังคมของบุคคลออทิสติก. วารสารหลักสูตร และการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2(1), 1-11.**
- อรธิดา ประสาร. (2551). **กระบวนการพัฒนาเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาสถาบันหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Gray, C. (2000). **The new social story book illustrated edition**. Arlington: Future Horizons.
- Jennifer A. et al. (2004). Developmental stages of developmental screening: Steps to implementation of successful program. **American Journal of Public Health, 95(11), 1928-1932.**
- Kuttler, S., Myles, B.S., Carton, J.K. (1998). The use of social stories to reduce precursors to tantrum behavior in a student with Autism. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 13, 176-182.**
- Norris, C. & Dattillo, J. (1999). Evaluating effects of social story intervention on a young girl with autism. **Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 14, 180-186.**